

**К. А. Порохова, О. З. Яремчук, М. І. Коваль, С. Р. Підручна, О. І. Острівка,
Г. Г. Шершун, Н. І. Бронецька**
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО

РОЛЬ СИСТЕМИ ОКСИДУ АЗОТУ В МЕХАНІЗМАХ УРАЖЕННЯ ПЕЧІНКИ ТА НИРОК ПРИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОМУ ПАНКРЕАТИТІ

Метою даного дослідження було вивчити вплив модуляторів синтезу оксиду азоту та препарату рекомбінантної супероксиддисмутази рексоду на рівень стабільного метаболіту оксиду азоту (NO) нітрат-аніона (NO_2^-) у сироватці крові, печінці та нирках білих щурів-самців при гострому панкреатиті.

Піддослідних тварин поділили на шість груп: 1-ша – контроль (несправжньооперовані тварини); 2-га – тварини з гострим панкреатитом (ГП); 3-тя і 4-та – ГП+аміногуанідин (10 мг/кг) та ГП+L-аргінін (25 мг/кг); 5-та і 6-та – ГП+рексод+аміногуанідин та ГП+рексод+ L-аргінін відповідно.

При ГП встановлено зростання рівня NO_2^- у сироватці крові (на 57, 67 і 144 %), гомогенатах тканини печінки (на 21, 12 і 62 %) та нирок (на 110, 123 і 162 %), відповідно, на 1-шу, 2-гу і 7-му доби досліду. На фоні введення селективного інгібітора індуцибельної NO -сінтази аміногуанідину зареєстровано зниження вмісту NO_2^- у сироватці крові (на 25, 31 і 33 %), печінці (на 15, 7 і 29 %) та нирках (на 37, 30 і 42 %) відповідно до термінів дослідження. При визначенні рівня NO_2^- на тлі введення пре-курсора оксиду азоту L-аргініну відмічено достовірне зростання цього показника у сироватці крові (на 24 і 34 %, відповідно, на 1-шу і 2-гу доби експерименту), печінці (на 14, 31 і 18 %) та нирках (на 23, 56 і 60 %) порівняно з показниками тварин із ГП. При поєднаному введенні рексоду та інгібітора iNOS аміногуа-

нідину встановлено достовірне зниження вмісту NO_2^- у сироватці крові (на 16, 36 і 29 %), печінці (на 11, 12 і 25 %) та нирках (на 20, 20 і 45 %) у 1-й, 2-й та 3-й терміни дослідження порівняно з групою щурів із ГП. На фоні комбінованого введення попередника синтезу NO L-аргініну та препарату рекомбінантної СОД спостерігались зростання в гомогенатах печінки концентрації NO_2^- на 8 % через 2 доби після моделювання ГП та зниження на 10 % у 3-й термін дослідження. Встановлено збільшення вмісту NO_2^- у сироватці крові (на 17, 23 і 15 %) та нирках (на 24, 34 і 31 %) відповідно до термінів досліду порівняно з контрольною патологією.

Отже, при гострому панкреатиті спостерігається збільшення рівня нітрат-аніона у тканині печінки, нирок та сироватці крові, яке опосередковано свідчить про стимуляцію синтезу оксиду азоту при цій патології, що є одним із факторів активації процесів вільнопартикулярного окиснення, інгібування тканинного дихання мітохондрій через підсилення утворення високоагресивного пероксинітриту. Під впливом попередників (інгібіторів) синтезу оксиду азоту відбувається пропорційне підвищення (зниження) у досліджуваних тканинах вмісту його стабільного метаболіту, яке свідчить про те, що визначення цього показника може слугувати об'єктивним критерієм змін синтезу оксиду азоту в організмі.